

Vereniging van waterbedrijven in Nederland

Jaarverslag 2017

Inhoudsopgave

Profiel	2
Voorwoord	4
Activiteiten 2017	8
Op de bres voor het drinkwaterbelang	
Organisatie	24
Afkortingenlijst	27
Jaarrekening	29
Balans	30
Staat van baten en lasten	32
Algemeen	33
Waarderingsgrondslagen	34
Toelichting op de balans	36
Niet in de balans opgenomen regelingen	43
Toelichting op de staat van baten en lasten	44
Ondertekening van de jaarrekening	51
Overige gegevens	52
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	54

Profiel

Vewin is de vereniging van drinkwaterbedrijven in Nederland. Haar belangrijkste taak is het behartigen van de belangen van de Leden in Den Haag en Brussel. Als lobbyvereniging voor de drinkwatersector heeft Vewin in Den Haag en Brussel uitgebreide contacten op ambtelijk, bestuurlijk en parlementair niveau. Binnen de vereniging worden de koers en het beleid in nauwe samenspraak met het Bestuur bepaald. Vewin heeft een onafhankelijke voorzitter. Het Vewin-bureau staat onder leiding van een directeur die door het Bestuur is benoemd. Het Vewin-bureau (totaal 18,1 fte) zetelt in Den Haag en heeft – samen met de Unie van Waterschappen (UvW) – ook een kantoor in Brussel.

Ambitueus, strategisch en innovatief

Drinkwater is een eerste levensbehoefte. De Nederlandse drinkwaterbedrijven leveren aan ruim 8 miljoen huishoudens en bedrijven continu (7 x 24 uur) smaakvol kraanwater van onberispelijke kwaliteit. Zij behoren kwalitatief en organisatorisch tot de wereldtop. Innovatie is voor de drinkwatersector essentieel. Zowel het drinkwater als de bedrijven genieten een groot vertrouwen. De drinkwatersector is trots op deze positie.

De strategie van Vewin is gericht op:

- effectieve en efficiënte belangenbehartiging in de Haagse en Brusselse netwerken;
- optimale informatievoorziening voor de Leden.

Samenwerking

KWR Watercycle Research Institute (KWR) is het nationale kenniscentrum voor de drinkwatersector. Vewin en KWR werken nauw samen in de Vewin-Stuurgroepen en in de themagroepen van KWR. Ook is er nauw contact met de Vereniging van Rivierwaterbedrijven (RIWA), die de specifieke belangen van de rivierwaterbedrijven behartigt. De RIWA-koepel omvat de stroomgebieden van Rijn, Maas en Schelde.

De belangen van de waterbedrijven liggen in vele opzichten in het verlengde van de belangen van andere (maatschappelijke) organisaties. Vewin werkt daarom samen met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO), UvW, het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), AquaMinerals, consumentenorganisaties en de netwerksectoren Kabels, Telecom en Energie.

Verder werkt Vewin samen met vertegenwoordigers van de chemische, bestrijdingsmiddelen- en geneesmiddelenindustrie, natuur- en milieuorganisaties, de Land- en Tuinbouw Organisatie Nederland (LTO), het Netherlands Water Partnership (NWP), het Keurings Instituut voor Waterleiding Artikelen (KIWA) en andere brancheorganisaties.

Oorsprong

Vewin is op 18 november 1952 opgericht.

Nederland telde toen 198 drinkwaterbedrijven, waarvan er 177 lid waren van de vereniging.

Op dit moment kent Nederland tien drinkwaterbedrijven, die alle zijn aangesloten bij Vewin.

Samen produceren zij jaarlijks ruim 1,1 miljard m³ betaalbaar, schoon en veilig drinkwater (1952: 0,4 miljard m³).

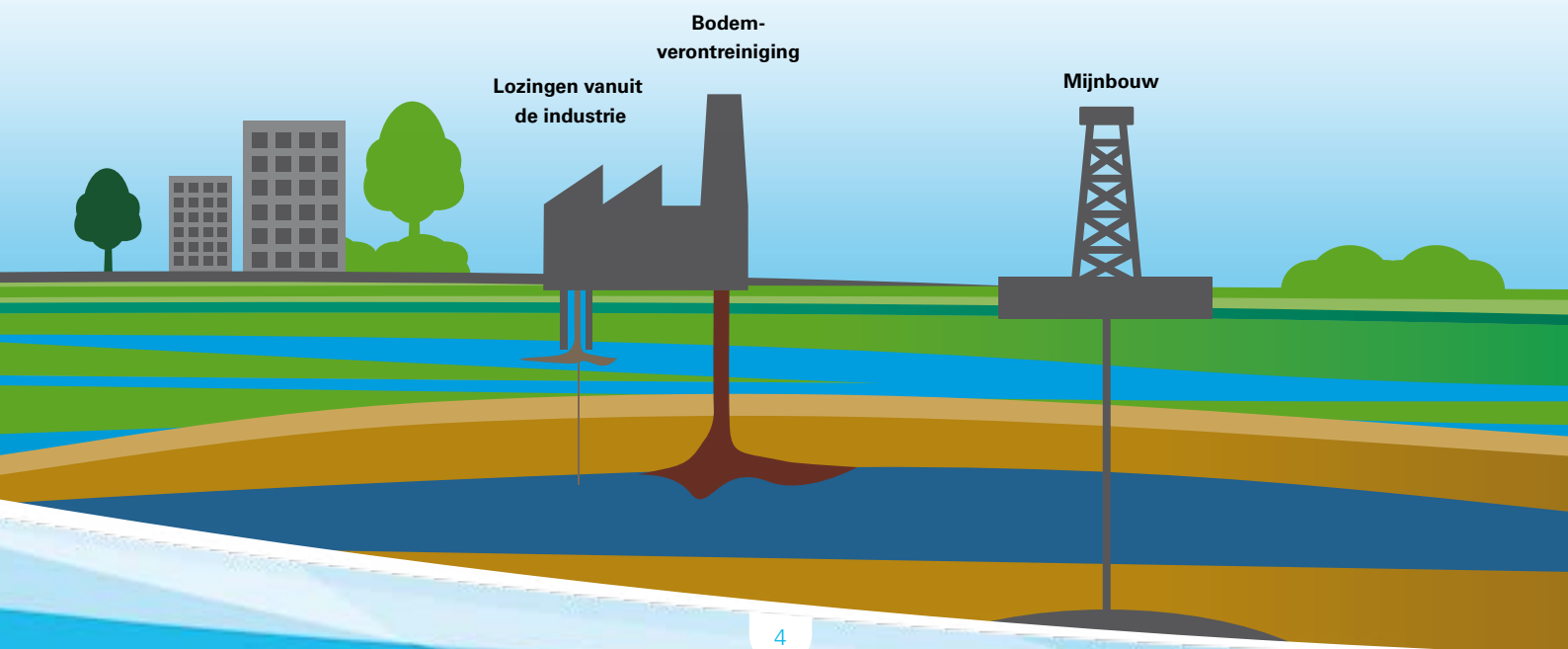

Voorwoord

Schoon en betrouwbaar drinkwater, gewoon uit de kraan. Voor Nederlanders vanzelfsprekend, maar dat gaat niet vanzelf. Ook in 2017 hebben de tien Nederlandse drinkwaterbedrijven grote inspanningen verricht om de openbare drinkwatervoorziening 24/7 te garanderen. Vewin heeft tot taak de belangen van de sector te behartigen met als doel gunstige condities tot stand te brengen en te houden zodat de drinkwaterbedrijven hun taak zo goed mogelijk kunnen uitvoeren.

Bedreigingen voor de bronnen voor drinkwater

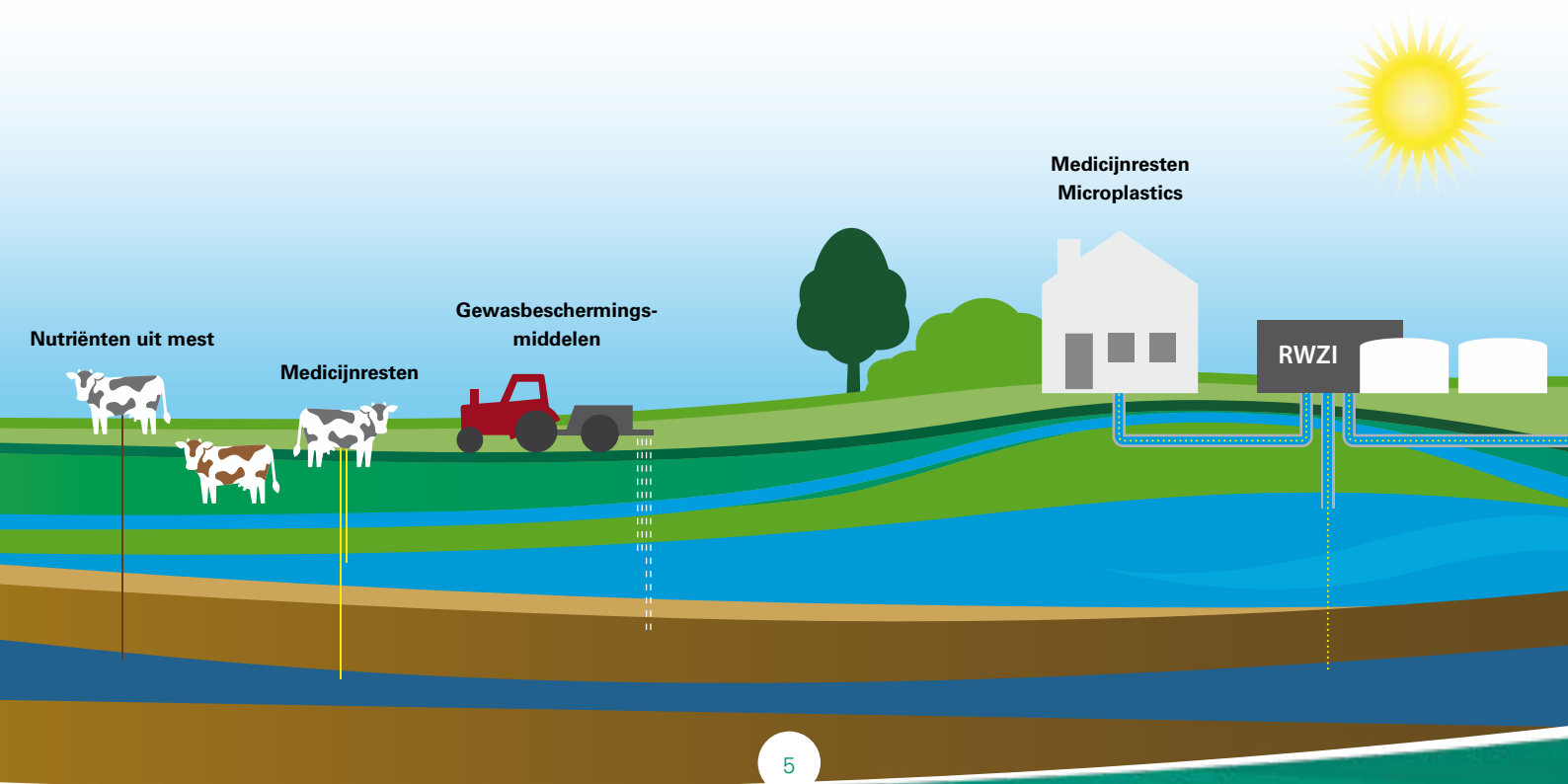
- Grondwater
- Oppervlaktewater

De drinkwatervoorziening begint letterlijk aan de bron, bij het grond- en oppervlaktewater dat wordt benut voor de drinkwaterproductie. De kwaliteit van die bronnen is dus cruciaal, maar niet gewaarborgd. Integendeel, ze staat onder druk door bestaande en nieuwe dreigingen, zoals bijvoorbeeld van opkomende stoffen.

Met de intentieverklaring Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater van eind 2016 is een goede stap gezet om de aandacht te vergroten voor verbetering van de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater. In 2017 is door alle betrokkenen waaronder de drinkwatersector hard gewerkt aan de uitvoering van de intenties. Er is veel geïnvesteerd in onderzoek, analyse en probleemverkenning.

Ook het Regeerakkoord van het nieuwe kabinet schenkt aandacht aan de bescherming van drinkwaterbronnen. Zo wordt een nieuw beleidsprogramma aangekondigd om de hoeveelheid microplastics, medicijnresten en (andere) hormoonverstorende stoffen in het drink- en oppervlaktewater op een kosteneffectieve manier terug te dringen.

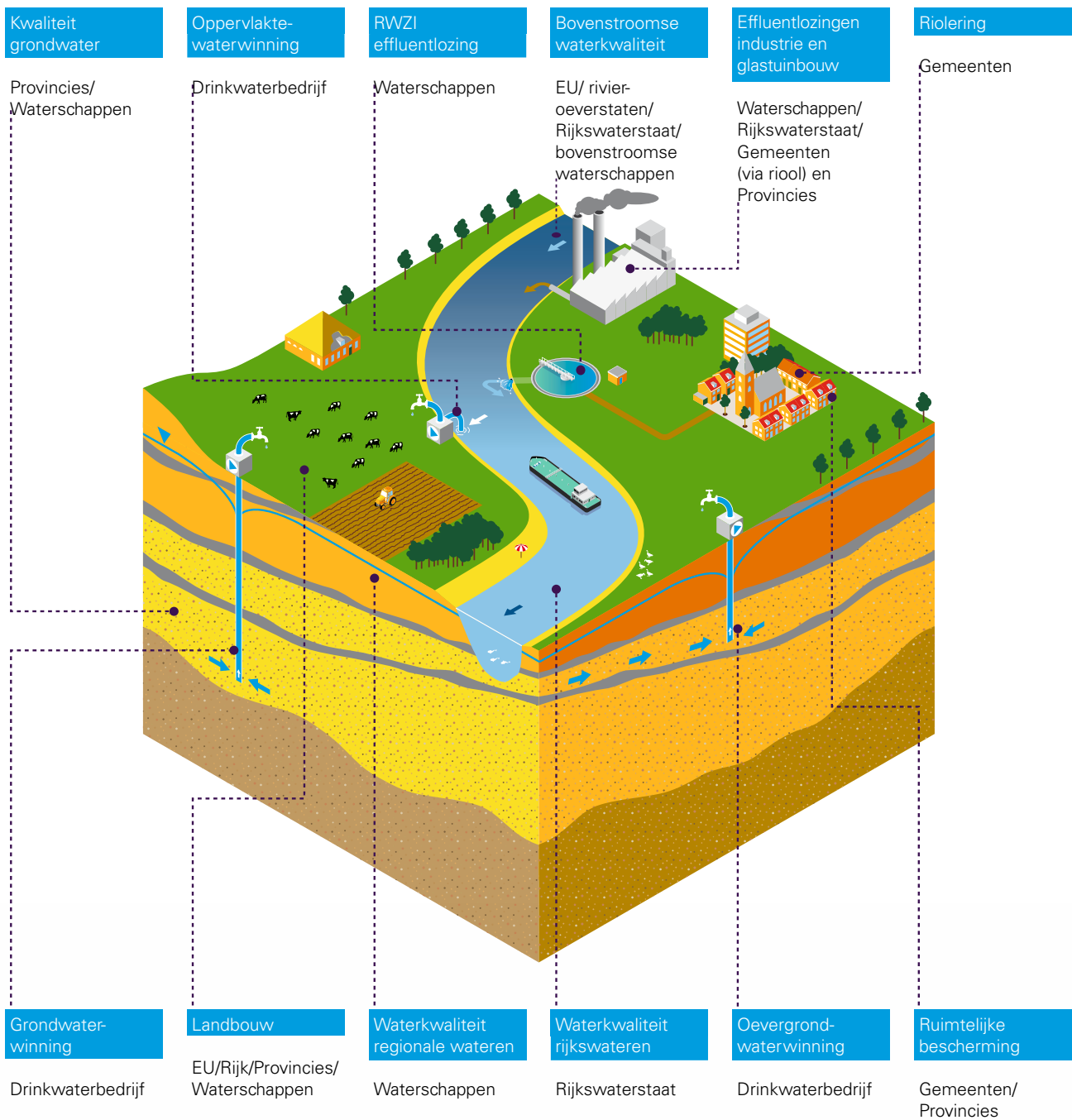
Dat die aandacht meer dan nodig is, bleek afgelopen jaar toen verschillende drinkwaterbedrijven aan de bel moesten trekken in verband met concentraties GenX in het oevergrondwater en oppervlaktewater dat zij gebruiken voor de drinkwaterproductie. Deze casus toont volgens Vewin zonneklaar aan dat op het vlak van vergunningverlening voor industriële lozingen en transparantie over geloosde stoffen echte verbetering zeer noodzakelijk is.

Voorts werd bij de voorbereiding van het 6e Actieprogramma Nitraatlijn opnieuw duidelijk dat nitraatbelasting nog steeds een stevig probleem is in een flink aantal grondwaterbeschermingsgebieden en dat zonder nadere maatregelen ook dreigt te blijven. LTO, IPO, Vewin en de ministers van LNV en IenW hebben daarom in een bestuursovereenkomst afgesproken de nitraatuitspoeling in deze gebieden terug te dringen.

In uiterlijk 2027 moeten de doelen die de Kaderrichtlijn Water stelt ten aanzien van de kwaliteit van de drinkwaterbronnen worden bereikt. Vooralsnog is dat niet verzekerd. Vewin vindt daarom dat verbetering van de waterkwaliteit een extra impuls verdient en dat concrete afspraken moeten worden gemaakt tussen alle betrokken partijen.

Het is zaak een goed vervolg te geven aan de Delta-aanpak en te werken aan concrete invulling van de voornemens uit het Regeerakkoord. Een integrale en effectieve aanpak van verbetering van de waterkwaliteit vraagt om harde afspraken over inzet, financiering, monitoring en toezicht en handhaving tussen alle betrokken partijen. Daarbij kan worden voortgebouwd op de goede samenwerking tussen Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven in het kader van het Bestuursakkoord Water uit 2011. De drinkwatersector werkt graag mee aan nieuwe afspraken, bij voorkeur in een bestuursakkoord over waterkwaliteit.

Peter van der Velden
Voorzitter Vewin

Actoren in het waterkwaliteitsbeheer in Nederland. Bron: RIVM

Activiteiten 2017: Op de bres voor het drinkwaterbelang

Inleiding

Vewin – de vereniging van de Nederlandse drinkwaterbedrijven – heeft ook in 2017 met grote inzet de belangen van de drinkwatersector in Den Haag en Brussel behartigd. Lobbyen is een zaak van een goed netwerk opbouwen en onderhouden, zo vroeg mogelijk in een traject bij relevante stakeholders aan tafel zitten en het standpunt van de drinkwatersector over het voetlicht brengen. Dat betekent contacten leggen en onderhouden en de sectorbrede standpunten voortdurend en consequent onder de aandacht brengen van politici, bewindslieden, ambtenaren en andere stakeholders.

De Vewin-medewerkers nemen deel aan relevante overleggen over beleid, wet- en/of regelgeving en zitten bovenop de belangrijke bestaande dossiers én op nieuwe ontwikkelingen. In Den Haag gebeurt dat vanuit het kantoor aan de Bezuidenhoutseweg, in Brussel vanuit het gezamenlijke bureau van Vewin en de Unie van Waterschappen (UvW). De uit te dragen standpunten worden voorbereid en opgesteld in de Vewin-stuurgroepen, bestaande uit vertegenwoordigers van de drinkwaterbedrijven onder leiding van een Bestuurslid van Vewin en ondersteund door stuurgroepsecretarissen van Vewin.

Op deze manier is Vewin in staat om daar waar de beslissingen worden genomen op te treden als voorvechter voor het drinkwaterbelang. Dit gebeurt op alle terreinen die relevant zijn voor de drinkwatervoorziening en dat zijn er heel wat. In dit hoofdstuk worden in vogelvlucht de ontwikkelingen in 2017 op de belangrijkste dossiers samengevat.

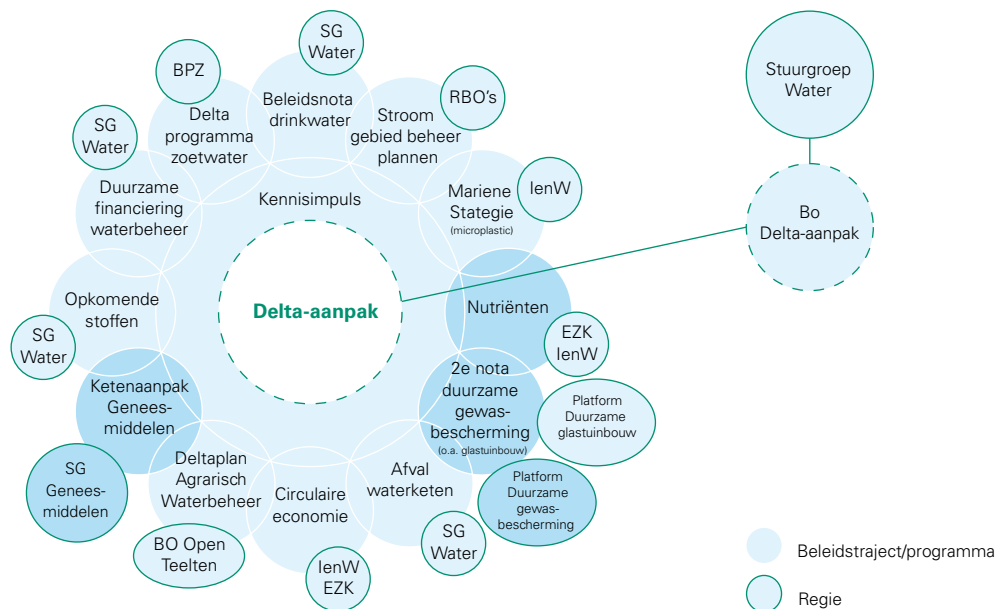
Zorgplicht en Omgevingswet

Overheden hebben op grond van de Drinkwaterwet een zorgplicht voor de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Wat deze bepaling inhoudt, bleek in de praktijk niet altijd helder te zijn. Vewin heeft daarom in samenwerking met de overheden in 2017 een informatieblad opgesteld met voorbeelden, handvatten en handelingsopties om invulling te geven aan de zorgplicht, gericht op de bescherming van bronnen van drinkwater en de infrastructuur. Onder invloed van de Omgevingswet zullen verantwoordelijkheden gaan verschuiven van landelijk niveau naar de provincies en gemeenten. Het is zaak dat het drinkwaterbelang goed wordt meegewogen in de visies en plannen die deze overheden gaan opstellen en bij de uitvoering daarvan. Dat geeft een nieuwe dimensie aan de belangenbehartiging. Drinkwaterbedrijven moeten dus investeren in contacten met de belangrijkste stakeholders in de regio. Om de bedrijven daarbij te ondersteunen heeft Vewin een Handboek 'Omgevingswet voor een duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening' laten opstellen en in december 2017 aangeboden aan de voorzitter van de Stuurgroep Water, de minister van Infrastructuur en Waterstaat (IenW). De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) zal het kader vormen voor de visies en plannen van de andere overheden. In 2018 wordt naar verwachting de ontwerp-NOVI gepubliceerd. De duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening dient daarin volgens de drinkwatersector te worden verankerd als nationaal belang.

Minister Van Nieuwenhuizen ontvangt Handboek Omgevingswet drinkwatervoorziening

Op 13 december 2017 ontving minister Cora van Nieuwenhuizen (IenW) van Riksta Zwart (Bestuurslid Vewin, directeur Waterbedrijf Groningen) het 'Handboek Omgevingswet voor een duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening'. De komst van de Omgevingswet vraagt van de drinkwaterbedrijven meer samenwerking met overheden. Die dienen zich ervan bewust te zijn dat het veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening een overheidstaak is. Het handboek biedt voor waterbedrijven en overheden een gemeenschappelijk kader, inclusief een praktische checklist, van waaruit gewerkt kan worden en zal regelmatig worden geactualiseerd. Zwart: 'Het handboek is een belangrijk document dat door alle partijen goed gebruikt kan worden. De uitgangspunten van de Omgevingswet zoals decentralisatie maken duidelijk dat samenwerken aan de bescherming van schone bronnen en infrastructuur nog belangrijker wordt.'

Samenwerken aan voldoende chemisch schoon en ecologisch gezond water voor duurzaam gebruik

Bron: Intentieverklaring Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater.

Voortbouwen op de Delta-aanpak in een nieuw Bestuursakkoord

Vewin heeft in maart 2017 bij de kabinetsinformatuur aangegeven dat verbetering van de waterkwaliteit een extra impuls verdient en streeft naar concrete afspraken in bijvoorbeeld een nieuw bestuursakkoord. Harde afspraken zijn volgens de drinkwaterbedrijven nodig op onder meer het vlak van de vergunningverlening voor en transparantie bij industriële lozingen, de uitwerking van de ketenaanpak medicijnresten uit water en het terugdringen van de normoverschrijdingen van gewasbeschermingsmiddelen.

In februari 2018 heeft de minister van lenW in een debat met de Tweede Kamer over drinkwater aangegeven dat zij streeft naar een Bestuursakkoord Waterkwaliteit waarin de aanpak van waterkwaliteitsproblemen integraal wordt samengebracht. De drinkwatersector wil daar graag aan meewerken en over de volle breedte van de Delta-aanpak stappen vooruit zetten.

Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater

De Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater, die mede op initiatief van Vewin in november 2016 tot stand is gekomen, bundelt activiteiten gericht op verbetering van de waterkwaliteit. In dit programma werkt de drinkwatersector op nationaal niveau proactief mee aan het bereiken van doelen op het gebied van schoon en voldoende water en het beschermen van de bronnen voor drinkwater. Dit gebeurt door het aanpakken van hardnekkige bestaande én nieuwe problemen op een reeks van terreinen, zoals nutriënten, gewasbeschermingsmiddelen, medicijnresten en opkomende stoffen. In 2017 is goede voortgang geboekt met de uitvoering van de afgesproken 130 acties. De Delta-aanpak heeft zeker geleid tot meer politieke en bestuurlijke aandacht

voor waterkwaliteit. Dat is ook zichtbaar in de extra aandacht en middelen die het nieuwe Regeerakkoord geeft aan waterkwaliteit. Veel acties hebben betrekking op onderzoek, analyse en probleemverkenning. Vooralnog is niet verzekerd dat de doelen van de Kaderrichtlijn Water in 2027 ook echt worden gehaald. Vewin heeft daarom steeds bepleit dat een voortvarende uitvoering van de Delta-aanpak en de voornemens in het Regeerakkoord moeten worden gevolgd door harde en concrete afspraken over inzet, financiering en uitvoering van maatregelen.

Opkomende stoffen

De laatste jaren blijken steeds vaker stoffen waarvoor geen normering bestaat, voor te komen in de bronnen voor ons drinkwater en daar een probleem te vormen voor de drinkwaterproductie. In 2017 stonden vooral de lozingen van GenX in de belangstelling. Naar aanleiding van deze lozingen en de eerdere problemen met pyrazool is de bestuurlijke en parlementaire aandacht voor het dossier opkomende stoffen sterk toegenomen. Centraal daarbij stond de door IenW gestarte ontwikkeling van een structurele aanpak voor deze stoffen. Vewin heeft in dit debat sterk de noodzaak benadrukt van verbetering van de vergunningverlening voor industriële lozingen. Trefwoorden daarbij waren en zijn heldere afspraken tussen bevoegde gezagen, verbetering van de uitvoering, en meer transparantie over geloosde stoffen. De Tweede Kamer heeft in verschillende moties opgeroepen tot extra actie op deze punten. Ook in de media is er veel aandacht geweest voor opkomende stoffen, met name GenX. Vewin heeft, in samenspraak met de leden, KWR, RIVM, RIWA en UvW meegewerkt aan diverse krantenartikelen en radio- en tv-uitzendingen over dit onderwerp.

Ook in Brussel heeft Vewin aandacht gevraagd voor deze problematiek en in het bijzonder voor het feit dat de Europese verordening voor de productie van en handel in chemische stoffen (REACH) niet expliciet aandacht schenkt aan de invloed op bronnen voor drinkwater. In het Europees Parlement zijn naar aanleiding hiervan vragen gesteld aan de verantwoordelijke Eurocommissaris.

Nitraat in grondwaterbeschermingsgebieden

Vewin heeft zich er in 2017 sterk voor gemaakt dat – als bijlage van het 6de Actieprogramma Nitraatrichtlijn – een aparte aanpak voor te hoge nitraatconcentraties in grondwaterbeschermingsgebieden is opgesteld. Samen met LTO, IPO en de ministeries van IenW en LNV zijn in december in de bestuursovereenkomst ‘Aanvullende aanpak nitraat-uitspoeling uit agrarische bedrijfsvoering in specifieke grondwaterbeschermingsgebieden’ afspraken gemaakt om bestaande en dreigende te hoge concentraties nitraat in circa 40 grondwaterbeschermingsgebieden terug te dringen. Aanleiding voor de overeenkomst was de constatering dat het beleid van de opeenvolgende nitraatactieprogramma’s niet garandeert dat de wettelijke nitraatnorm in de voor de drinkwaterwinning aangewezen grondwaterbeschermingsgebieden wordt gehaald.

Deze aanpak bouwt voort op succesvolle lopende initiatieven waarbij provincies, landbouworganisaties en drinkwatersector samenwerken en is vrijwillig maar niet vrijblijvend. In het 6de Actieprogramma Nitraatrichtlijn is afgesproken dat als blijkt dat de vrijwillige aanpak onverhoopt geen succes is, alsnog verplichte maatregelen zullen worden opgelegd.

Maatwerkaanpak nitraat

In de bestuursovereenkomst hebben de partners afgesproken dat op uiterlijk 1 juli 2018 regionale uitvoeringsovereenkomsten worden gesloten over de maatwerkaanpak in de gebieden. Voor 1 april 2019 rapporteren de betrokken provincies over de vraag of met de afgesproken aanvullende maatregelen voldoende perspectief bestaat dat de doelen daadwerkelijk worden behaald. Uiterlijk 30 juni 2019 besluiten de deelnemende partijen vervolgens of er voldoende voortgang is in de uitvoering van de overeenkomst. In het 6e Actieprogramma Nitraatrichtlijn is vastgelegd dat bij onvoldoende voortgang alsnog verplichte maatregelen worden opgelegd. De betrokken drinkwaterbedrijven willen dat in de regionale uitvoeringsovereenkomsten doelmatigheid en een duidelijke relatie tussen inzet en resultaten centraal staan. Voorts moet er gelet op het afgesproken tijdschema een goede voortgangsbewaking zijn en stevige regie door LNV. De minister moet immers zo nodig medio 2019 besluiten tot het nemen van verplichte maatregelen. Vewin vindt dat ruim voor die tijd helder moet zijn welk wettelijk kader hiervoor het meest geschikt is.

Ketenaanpak medicijnresten uit water

Medicijnresten in het grond- en oppervlaktewater vormen een groeiend probleem. UvW en Vewin hebben gezamenlijk bijgedragen aan de start van de Ketenaanpak medicijnresten uit water van het ministerie van IenW. In deze aanpak, die is ingebed in de Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater, werken alle ketenpartners waaronder de drinkwatersector samen. Het gaat om maatregelen in de hele keten, van producenten van geneesmiddelen via de zorgsector en de consument tot zuivering van afvalwater met geneesmiddelenresten. Alle partijen moeten een bijdrage leveren. In 2017 is bijvoorbeeld goede voortgang geboekt met de inzameling van niet gebruikte medicijnen door gemeenten. Geneesmiddelenresten worden niet voldoende gezuiverd door rioolwaterzuiveringsinstallaties. De door de waterschappen in december gepubliceerde hotspot-analyse geeft de locaties aan in Nederland waar waterkwaliteit het meest wordt beïnvloed door geneesmiddelenresten in gezuiverd afvalwater. Daarbij gaat het ook om de locaties met de grootste betekenis voor de drinkwaterinnamepunten. Vewin pleit er sterk voor de voorziene pilots voor aanvullende zuivering bij RWZI's op deze locaties te richten. De drinkwaterbedrijven overleggen met de waterschappen en andere betrokken partijen over mogelijke oplossingen-op-maat.

Na jaren vertraging kwam ook het Europese dossier in 2017 in beweging en kondigde de Commissie aan met een Europese strategie voor medicijnresten in water te komen. Vewin en UvW hebben tijdens een aantal voorbereidende bijeenkomsten de noodzaak hiervan nog extra benadrukt.

BEZOEK DE INTERACTIEVE WEBSITE VOOR VERDERE TOELICHTING: [HTTP://JAMBDOTS.NL/VIEW/239/MEDICIJNRESTEN-UIT-WATER](http://jambdots.nl/view/239/MEDICIJNRESTEN-UIT-WATER)

Europese Drinkwaterrichtlijn

Vewin zal het voorstel voor de herziening van de Drinkwaterrichtlijn toetsen op volgende punten:

- behoud van het voorzorgsprincipe en de voorzorgsnorm bij de actualisatie van parameters
- integratie van risicoanalyse- en risicomanagement-activiteiten in de richtlijn en de ruimte voor lidstaten om daar nader invulling aan te geven
- versterking van de relatie met de Kaderrichtlijn Water voor wat betreft de verplichtingen van lidstaten op het vlak van bronbescherming
- harmonisatie van regelgeving met betrekking tot chemicaliën en materialen in contact met drinkwater
- beperking van de informatie- en rapportagebepalingen tot drinkwaterkwaliteit.

Drinkwaterrichtlijn en Kaderrichtlijn Water

In de aanloop naar de officiële presentatie begin 2018 van de concept-herziening van de Drinkwaterrichtlijn hebben Vewin en EurEau in 2017 regelmatig overlegd met de Europese Commissie om de belangen van de drinkwatersector over het voetlicht te brengen. Daarbij ging het met name om de relatie tussen de Drinkwaterrichtlijn en de KRW op het gebied van bronbescherming, de verschillende parameters in de richtlijn en materialen en chemicaliën in contact met drinkwater.

Het voorstel voor de herziene richtlijn is begin 2018 gepresenteerd. In de daaropvolgende inspraakperiode zullen Vewin en EurEau hun standpunten definitief bepalen.

In 2017 is Vewin, ook binnen de Europese koepel van waterbedrijven EurEau, begonnen

met de voorbereidingen op de evaluatie van de Kaderrichtlijn Water die in 2018 en 2019 zal plaatsvinden. Inzet hierbij is dat er binnen de KRW geen doelverlaging mag plaatsvinden, als mocht blijken dat de doelen in 2027 niet behaald worden. De drinkwatersector is eventueel wel voor verlenging van de termijnen om de doelen te behalen, mits de extra tijd ook wordt gebruikt om nieuwe vraagstukken zoals opkomende stoffen 'mee te nemen'. Uitgangspunt moet zijn dat de bestaande problemen worden opgelost en dat er geen nieuwe knelpunten bij komen. Daarbij pleit Vewin bij een herziening van de KRW voor meer consistentie van beleid en wet- en regelgeving op verschillende terreinen (bijvoorbeeld het GLB en REACH) om problemen op het gebied van landbouw, chemische stoffen en dergelijke in relatie tot drinkwaterbronnen adequaat te kunnen aanpakken.

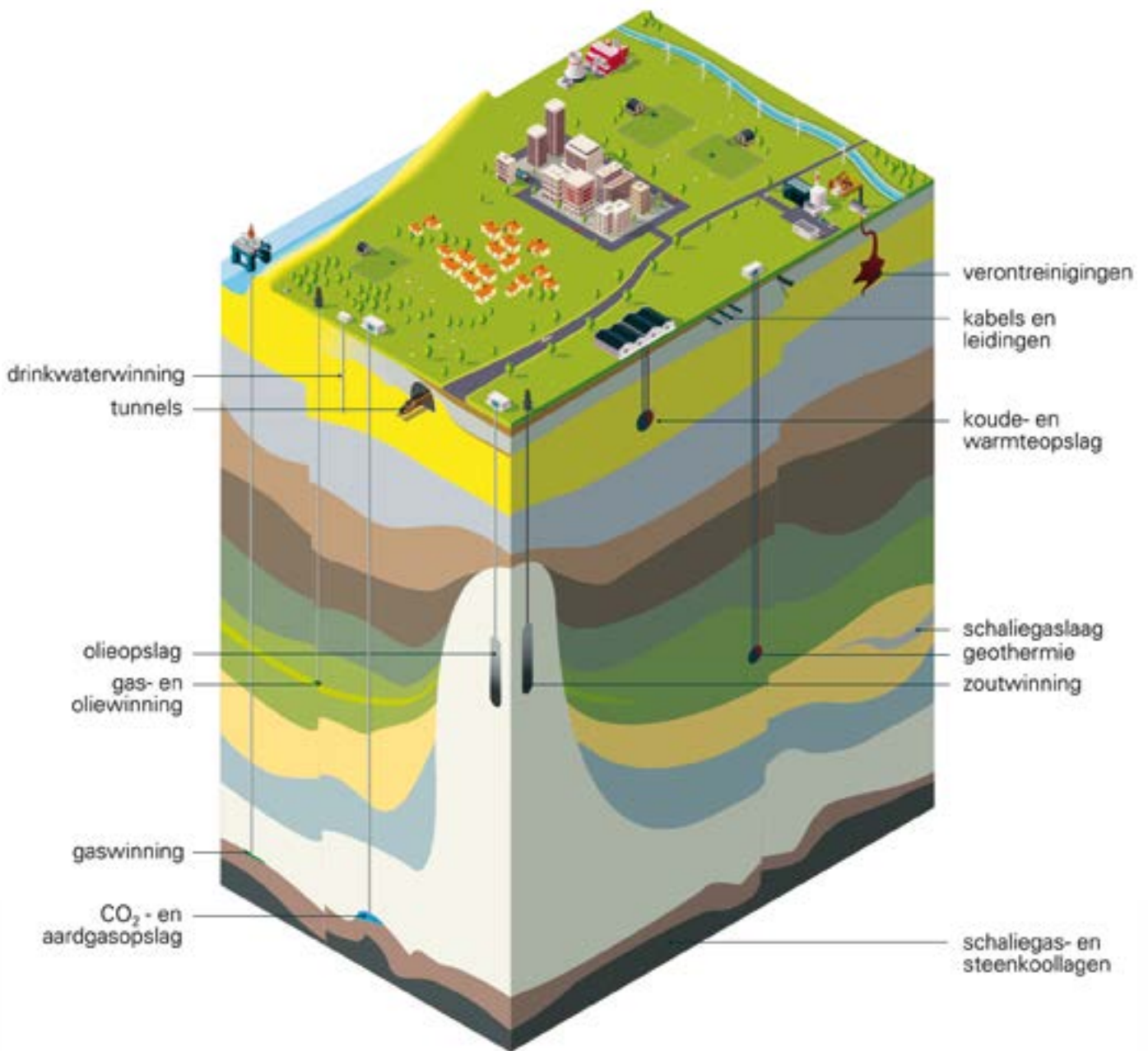
Bescherming grondwater

In 2017 is de ontwerp-Structuurvisie Ondergrond (STRONG) besproken in de Tweede Kamer. Op het gebied van grondwater is met name de discussie over de ruimteclaims in de ondergrond als gevolg van de energietransitie van belang: op welke plaatsen geothermie en waar waterwinning? Het uitgangspunt voor Vewin hierbij – functiescheiding tussen mijnbouw en drinkwater – is overgenomen in de ontwerp-STRONG. Mijnbouw, inclusief boren naar geothermie, kan risico's opleveren voor het grondwater en kan daarom niet plaatsvinden in bestaande kwetsbare drinkwatergebieden. In aansluiting hierop zijn Vewin en IPO in 2017 gestart met uitvoering van de in de ontwerp-STRONG opgenomen afspraak om exclusieve gebieden te vinden en beschermingsbeleid op te stellen voor aanvullende strategische grondwatervoorraden (ASV's) voor de drinkwatervoorziening. Uitgangspunt is scheiding van functies, dat wil zeggen dat het aanwijzen van ASV's zoveel als mogelijk zal plaatsvinden buiten gebieden waar potentie bestaat voor geothermie. Het ruimtelijke spanningsveld wordt daarmee zoveel mogelijk vermeden en een stringent beschermingsregime voor strategische grondwatervoorraden is dan mogelijk zonder onevenredige belemmering van andere maatschappelijk gewenste functies zoals geothermie.

Incidenten in 2017 waarbij verontreiniging van de ondergrond ontstond door boringen of lekke leidingen met chemicaliën hebben geleid tot een kritisch rapport van het SodM (Staatstoezicht op de Mijnen). Vewin heeft naar aanleiding daarvan gepleit voor een aanscherping van de Mijnbouwwet. In 2018 zal STRONG definitief worden vastgesteld en zal naar verwachting ook de Mijnbouwwet worden aangepast.

Zoektocht naar Aanvullende Strategische Voorraden

In 2017 zijn provincies en drinkwaterbedrijven aan de slag gegaan met de zoektocht naar aanvullende strategische voorraden (ASV's) voor de drinkwatervoorziening. Provincies zullen deze ASV's vervolgens aanwijzen en het bijbehorende beschermingsbeleid formuleren en/of herijken. Als het grondwaterbeschermingsbeleid is herijkt dient het Rijk dit volgens Vewin te volgen bij mijnbouwwetvergunningen. De drinkwaterbedrijven zullen in 2018 gezamenlijk bouwstenen formuleren voor de herijking van het grondwaterbeschermingsbeleid. Dat is nodig met het oog op de nieuwe ASV's, maar ook de praktijk van het huidige beschermingsbeleid is aanleiding het tegen het licht te houden. Zo vraagt de Adviescommissie Water in haar advies over grondwater uit december 2017 aandacht voor betere bescherming van kostbare grondwatervoorraden.

Ondergronds ruimtegebruik in Nederland, figuur aangepast van TNO Geologische Dienst

Bodemverontreiniging

De systematiek voor de gevalsgerichte aanpak van bodemverontreiniging verandert. De Wet Bodembescherming wordt vervangen door nieuwe regelgeving, via de Omgevingswet en de Aanvullingswet Bodem. Uitgangspunt is dat de aanpak van bodemverontreiniging gekoppeld wordt aan ruimtelijke ontwikkelingen en dus afhankelijk is van het toekomstige gebruik. Tot 2020 is er een Bodemconvenant van kracht waarin overheden en bedrijfsleven hebben afgesproken spoedeisende gevallen op te ruimen. Ook in 2017 heeft Vewin veel aandacht besteed aan het op de agenda krijgen en houden van het belang om alle spoedeisende verontreinigingen aan te pakken.

Vewin is in 2017 uitgebreid betrokken geweest bij de voorbereiding van het nieuwe wettelijk kader van de aanvullingswet, vooral in verband met de 150.000 bodemverontreinigingen die overblijven na 'afloop' van de Wet Bodembescherming en het Bodemconvenant. In 2018 zal de Kamerbehandeling van de aanvullingswet plaatsvinden. Ook zal aan de hand van cases in een zogeheten 'botsproef' praktisch worden getoetst of het instrumentarium van de nieuwe regelgeving voldoende is om de problematiek aan te pakken.

Strategische visie ondiepe ondergrond

In de in april 2017 gepubliceerde strategische agenda ondiepe ondergrond stelt de drinkwatersector publieke belangen en maatschappelijke kosten centraal. Zij wil met deze visie een bijdrage leveren in de discussie met Rijk, gemeenten, waterschappen en overige netbeheerders over betere ordening en samenwerking in de ondiepe ondergrond. De sector streeft naar:

- soepele en eenvoudige procedures voor de aanleg van drinkwaterinfrastructuur
- voldoende ruimte voor leidingen en een geordende ligging van kabels en leidingen in de bodem
- ongestoorde ligging van infrastructuur in de bodem en het voorkomen van (graaf)schade
- ruimtelijke vrijwaring van drinkwaterinfrastructuur en waarborgen hiervoor in de nabijheid van kwetsbare objecten zoals waterkeringen of rijkswegen
- een proactieve rol van de gemeente en sterke samenwerking tussen netbeheerders
- afdoende beveiliging van informatie over drinkwaterleidingen, vanuit het oogpunt van beveiliging van de drinkwatervoorziening die van levensbelang is
- het bewerkstelligen van laagste maatschappelijke kosten bij ruimtelijke ingrepen door overheden door een adequate financiële prikkel in relatie tot de verlegkosten.

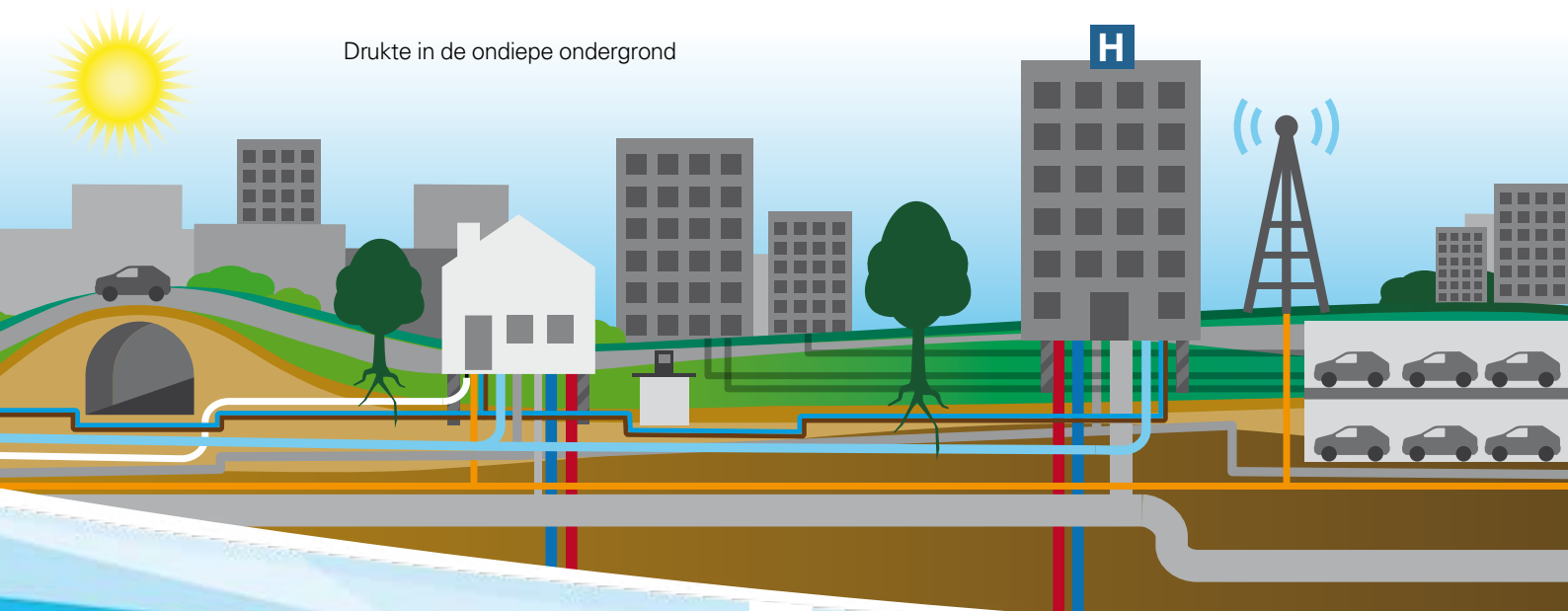
Drukke in de ondiepe ondergrond

De infrastructuur voor de drinkwatervoorziening bevindt zich in de ondiepe ondergrond waar het de afgelopen jaren flink drukker is geworden. In 2017 heeft Vewin een strategische agenda gepresenteerd over haar ondergrondse belangen. Deze is onder de aandacht gebracht bij relevante partijen zoals de VNG, het Gemeentelijk Platform Kabels en Leidingen en het ministerie van IenW.

Tegenover de wettelijke plicht om schoon drinkwater te leveren en daarvoor de infrastructuur aan te leggen en te onderhouden, moeten ook rechten voor de drinkwaterbedrijven staan. Met name gaat het dan om: eenvoudige toegang tot de ondergrond, recht op ongestoord liggen in de bodem, garanties tegen ongewenste invloeden van buitenaf. Vewin pleitte ervoor om de ligging van de grote transportleidingen op te nemen in provinciale en gemeentelijke omgevingsvisies.

In bestuurlijk overleg met het Gemeentelijk Platform Kabels & Leidingen heeft Vewin de gemeenschappelijke belangen van gemeenten en drinkwaterbedrijven benadrukt. Daarbij is vooral gepleit om in de ordening van de bovengrond meer rekening te houden met de impact op kabels en leidingen in de ondergrond en om de drink-

Drukke in de ondiepe ondergrond

waterbedrijven daartoe in een zo vroeg mogelijk stadium bij ruimtelijke plannen te betrekken. Om het streven naar laagste maatschappelijke kosten bij ruimtelijke ingrepen te borgen, moet er een adequate financiële prikkel zijn die recht doet aan de verlegkosten die optreden.

Cybersecurity

In 2017 heeft Vewin in de consultatieronde voor de nieuwe Cybersecuritywet (Csw) in ambtelijk overleg met het ministerie van JenV veel aandacht besteed aan de vertrouwelijkheid van informatie-uitwisseling tussen de drinkwaterbedrijven en de overheid. Drinkwaterbedrijven worden straks verplicht om allerlei vertrouwelijke informatie, zoals (technische) cybersecurity-maatregelen en mogelijke kwetsbaarheden in netwerk- en informatiesystemen, met de overheid te delen. Om te voorkomen dat deze gegevens openbaar kunnen worden (door een WOB-beroep bijvoorbeeld) is in het wetsvoorstel een bijzondere openbaarheidsregeling ingebouwd. Deze bijzondere openbaarheidsregeling had echter alleen betrekking op informatie die wordt aangeleverd bij het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC). Vewin heeft ervoor gepleit deze bescherming uit te breiden naar gegevens die aan de 'eigen' toezichthouder moeten worden verstrekt. In het wetsvoorstel dat begin 2018 naar de Tweede Kamer is gezonden is de verruiming van de bijzondere openbaarheidsregeling naar de toezichthouders opgenomen.

Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie

Vitale voorzieningen, zoals de energie- en drinkwatervoorziening, moeten weerbaarder worden tegen grote overstromingen en de risico's op uitval minimaliseren. Binnen het deelprogramma Vitaal en kwetsbaar is in 2017 door het RIVM een impactstudie gedaan naar de gevolgen van een overstroming op de drinkwatervoorziening. Op basis hiervan is in een workshop – georganiseerd door lenW, RIVM en Vewin – verkend wat de overheid en drinkwaterbedrijven wel en niet kunnen doen in de voorbereiding en respons op een overstroming. Dit wordt in 2018 verder uitgewerkt in kaderstellende beleidslijnen. Inzet van de sector is dat de overheid op dit dossier in eerste instantie investeert in waterveiligheid in relatie tot vitale infrastructuur. Op die manier wordt de kans op een overstroming verkleind. Maatregelen vanuit de drinkwaterbedrijven dienen gericht te zijn op snel herstel van de drinkwatervoorziening.

Implementatie Cybersecuritywet

Met de Cybersecuritywet (Csw) krijgen drinkwaterbedrijven een meldplicht voor ICT-inbreuken en een aantoonbare zorgplicht voor netwerk- en informatiebeveiliging. De bewijslast voor de zorgplicht ligt bij de sector. De drinkwatersector heeft in 2017 een eigen beveiligingsnorm opgesteld. Inzet is dat deze norm in 2018 wordt goedgekeurd door de minister van lenW of de toezichthouder. De norm en de Csw vormen dan samen het kader voor de audits en inspecties. Daarnaast pleit Vewin ervoor dat er een koppeling wordt gemaakt met het Leveringsplan. De bevindingen van de externe audit worden via het Leveringsplan aan de toezichthouder voorgelegd. Hiermee wordt de vertrouwelijkheid van informatie goed geborgd. Vewin is voorts van mening dat het toezicht op de naleving van de bepalingen uit de Csw moet worden ingebed in het integrale toezicht van de ILT op de drinkwatersector.

Precario

In 2017 ging na vijftien jaar intensieve lobby van Vewin de kogel door de kerk: de heffing van precariobelasting op netwerken van nutssectoren wordt bij wet afgeschaft. Een verbod op deze belastingheffing is (na lang aandringen van onder andere Vewin) opgenomen in de Gemeentewet, de Provinciewet en de Waterschapswet. Vewin heeft tot het laatst en met succes geijverd voor verkorten van de overgangstermijn (was tien jaar, is nu vijf jaar), zodat in 2022 nergens in Nederland nog precario mag worden opgelegd voor het liggen in de bodem van infrastructuur voor de openbare drinkwatervoorziening.

De belastingdruk op drinkwater, een eerste levensbehoefte, is hiermee enigszins, en voor drinkwaterconsumenten in de betreffende gemeenten vaak substantieel, verlaagd, maar in de visie van Vewin nog niet voldoende. Door de aangekondigde verhoging van de btw op drinkwater stijgt de belastingdruk zelfs. Vewin had in een brief aan de kabinetsinformatuur juist gevraagd om verlaging van de belastingdruk op drinkwater.

Transparantie tarieven

De ILT concludeerde begin 2017 in het rapport Drinkwatertarieven 2016 dat de drinkwatersector een stap in de goede richting heeft gezet bij het inzichtelijk maken van de totstandkoming van de tarieven maar nog niet voldoet aan alle eisen die de wet stelt. De sector heeft de minister vervolgens laten weten alles in het werk te zullen stellen om bij de volgende toets, van de tarieven 2018, volledig te voldoen aan de wettelijke bepalingen.

Tegen die achtergrond heeft de drinkwatersector in 2017 meegedacht bij de opstelling door de ILT en ACM van het toetsingskader drinkwatertarieven 2018. Dit biedt nu een duidelijk handvat voor invulling van de wettelijke vereisten met betrekking tot de tarievenrapportages en komt daarmee tegemoet aan een al langer bestaande wens van de drinkwaterbedrijven. De sector verwacht dat de eerste voordelen van het nieuwe toetsingskader bij de rapportages over 2018 zichtbaar zullen zijn.

Evaluatie doelmatigheid Drinkwaterwet

Vewin onderschreef de meeste conclusies van de evaluatie van de doelmatigheid van de Drinkwaterwet, die Andersson Elfers Felix (AEF) in 2017 uitvoerde in opdracht van het ministerie van IenW. Vewin was nauw betrokken bij dit onderzoek en heeft standpunten en zienswijzen van de Leden verzameld en ingebracht tijdens de klankbordbijeenkomsten en de interviews met de onderzoekers. In een brief aan de Tweede Kamer gaf de minister aan dat het hybride toezichtmodel op de drinkwaterbedrijven – met decentrale sturing door aandeelhoudende gemeenten en provincies en integraal centraal toezicht door de ILT – de publieke belangen van kwaliteit, leveringszekerheid, toegankelijkheid, duurzaamheid en doelmatigheid voldoende borgt. Ook blijkt het instrument van de prestatievergelijking en de verbeterplannen goed bruikbaar om de doelmatigheid binnen de sector te bevorderen. In lijn met de opvatting van Vewin koos de minister ervoor om, in afwijking van de aanbeveling uit de evaluatie, de eindverantwoordelijkheid voor de prestatievergelijking te blijven leggen bij ILT. In 2018

Belastingdruk op drinkwater 28%

In december 2017 hebben de drinkwaterbedrijven hun tarieven voor 2018 gepubliceerd. De tarieven voor huishoudens dalen in 2018 met gemiddeld 1,9% van € 1,41 naar € 1,38 per m³. Als precario buiten beschouwing wordt gelaten is zelfs sprake van een daling met 2,7%. Bovenop het tarief betalen de consumenten verbruiksbelastingen, de Belasting op Leidingwater (BoL) en btw. De totale belastingdruk op drinkwater bedraagt in 2018 bijna 28%. Als het lage btw-tarief in 2019 wordt verhoogd van 6% naar 9% stijgt de belastingdruk naar bijna 30%. Vewin vindt dat de belastingdruk op de eerste levensbehoefte drinkwater zo laag mogelijk moet zijn en dat efficiencyverbeteringen van de drinkwaterbedrijven via tariefsverlagingen ten goede moeten komen aan de klant. Daarom bepleit Vewin dat het besluit om de btw te verhogen wordt teruggedraaid of wordt gecompenseerd door een verlaging van de BoL.

zal worden gekeken naar mogelijke verbeteringen, waarmee de gebruikswaarde van de prestatievergelijking wordt vergroot en deze in de toekomst haar waarde behoudt. Ook zal het ministerie op advies van AEF onderzoek doen naar ongewenste effecten van de WACC.

Ministeriële Regeling Afsluitbeleid

In 2017 zijn flinke stappen gezet op weg naar een nieuwe Ministeriële Regeling Afsluitbeleid. Vewin is tevreden met het voorstel voor aanpassing van de regeling, die mede naar aanleiding van een internetconsultatie door het ministerie van IenW plaatsvond. Naast de beschikbaarstelling van bewaarmiddelen (waterzakken) krijgen de drinkwaterbedrijven een grotere rol bij de vroegsignalering van betalingsproblematiek van klanten van de drinkwaterbedrijven. Gegevens van wanbetalers zullen onder voorwaarden gedeeld worden met de desbetreffende gemeente, met als doel het voorkomen van afsluiting. De nieuwe regeling zal naar verwachting medio 2018 van kracht worden.

Communicatie

De communicatie van Vewin is gericht op ondersteuning van de behartiging van de belangen van de drinkwatersector in Den Haag en in Brussel. Externe communicatie is voor een lobbyorganisatie een onmisbaar instrument.

De Vewin-website was ook in 2017, ondersteund door sociale media, met name Twitter, een belangrijk instrument bij het snel en accuraat informeren van onze stakeholders. Dat gold ook voor het periodieke opinieblad van de drinkwatersector, de Waterspiegel. Na de verkiezingen werd in juni, met het oog op de nieuwe samenstelling van de Tweede Kamer, een speciaal introductienummer over de drinkwatervoorziening uitgebracht. In 2017 is door de drinkwatersector het portal Drinkwaterplatform.nl ontwikkeld, als neutrale bron voor kennis over drinkwater, gericht op een breed publiek en iedereen die professioneel met drinkwater te maken heeft.

Organisatie

Bestuur

Het Vewin-Bestuur bestaat uit de tien vertegenwoordigers van de Leden plus een onafhankelijke voorzitter. Het Vewin-bureau staat onder leiding van een directeur die door het Bestuur is benoemd. De samenstelling van het Bestuur was in 2017 als volgt:

prof. dr. C.P. Veerman (voorzitter tot 1 augustus 2017) ¹
drs. G.J. van Nuland, directeur Brabant Water NV (vice-voorzitter)
mr. J.L. Cuperus, directeur PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland
R. Doedel, directeur NV Waterleiding Maatschappij Limburg
drs. W.M.E. Drossaert, algemeen directeur Dunea
drs. J.J. Hannema, voorzitter directie Vitens (vanaf 1 september 2017) ²
ir. L.J.W. Hendriks directeur WMD Drinkwater BV (vanaf 1 september 2017) ³
ir. R.R. Kruize, algemeen directeur Waternet
prof. dr. ir. W.G.J. van der Meer, algemeen directeur Oasen
ir. A.M. Ottolini, directeur Evides NV
mr. R.A.M. Zwart, directeur NV Waterbedrijf Groningen

Managementteam

In 2017 was de samenstelling van het Managementteam als volgt:

drs. J.H. de Groene, directeur (vanaf 1 februari 2017)
drs. A. Frentz, plaatsvervangend directeur
G.J.B. Gaalman, controller
J.A.M. Porsius-Zevenster, bestuurssecretaris

Samenstelling personeel

Op 31 december 2017 telde Vewin 21 medewerkers op de loonlijst.

Hiervan was 48% man en 52% vrouw.

In 2017 traden geen medewerkers uit dienst en 1 in dienst.

¹ P.A.C.M. van der Velden, voorzitter vanaf 1 januari 2018

² L.C.A. Declercq MSc, voorzitter directie Vitens (tot 1 september 2017)

³ drs. P.A. Glasbeek LLM, directeur a.i. WMD Drinkwater BV (tot 1 september 2017)

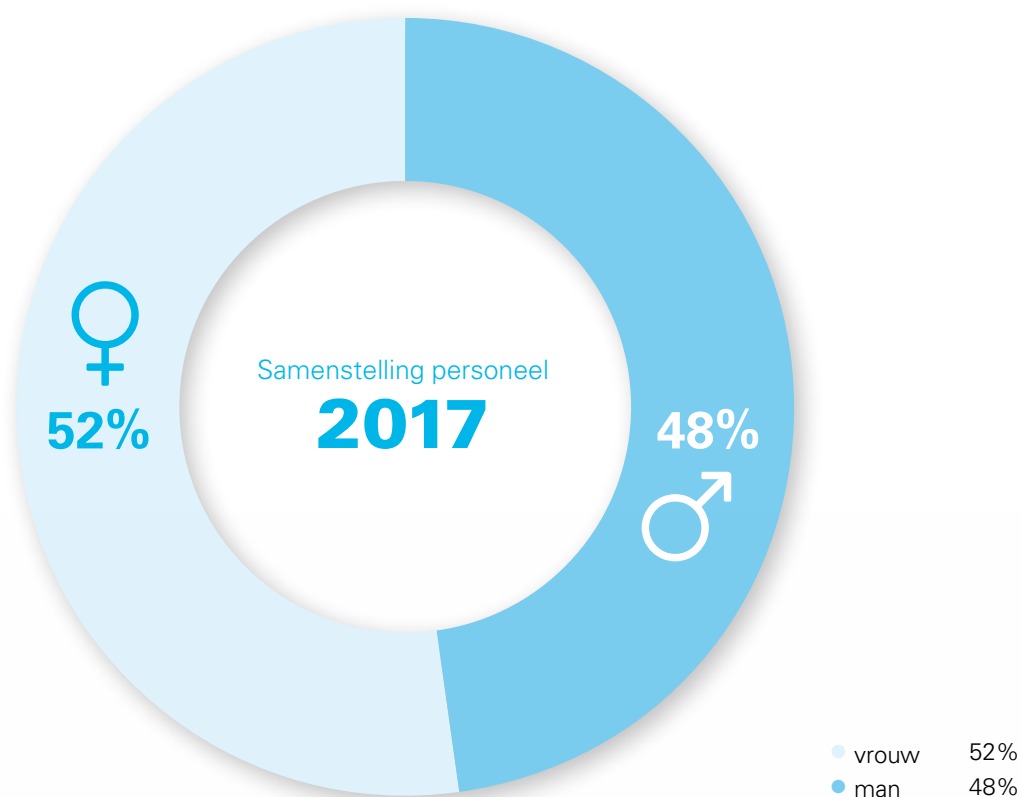
Verzuimcijfers

Het totaalverzuim van het Vewin-personeel bedroeg in 2017 2,88%.

Ziekteverzuimcijfers 2016-2017*

	2016	2017
Kort (% aandeel t/m 7 dagen)	0,81%	0,76%
Middellang (% aandeel 8 t/m 42 dagen)	0,75%	0,33%
Lang (% aandeel 43 t/m 365 dagen)	0,00%	1,79%
Totalen	1,56%	2,88%

* Berekening volgens standaard voor verzuimregistratie (Projectgroep Uniformering Verzuimgrootheden [1996]. Berekening van ziekteverzuim: Standaard voor verzuimregistratie. Amsterdam: Nederlands Instituut voor Arbeidsomstandigheden).

Afkortingenlijst

ACM	Autoriteit Consument en Markt
AEF	Andersson Elfers Felix
ASV	Aanvullende strategische grondwatervoorraden
BoL	Belasting op Leidingwater
Csw	Cybersecuritywet
EZK	Economische Zaken en Klimaat
GLB	Gemeenschappelijk landbouwbeleid
IenW	Infrastructuur en Waterstaat
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
IPO	Interprovinciaal Overleg
JenV	Justitie en Veiligheid
KIWA	Keurings Instituut voor Waterleiding Artikelen
KRW	Kaderrichtlijn Water
KWR	KWR Watercycle Research Institute
LNV	Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
LTO	Land- en Tuinbouworganisatie
NCSC	Nationaal Cybersecurity Centrum
NWP	Netherlands Water Partnership
NOVI	Nationale Omgevingsvisie
REACH	Registration, Evaluation, Authorization and restriction of Chemicals
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RIWA	Vereniging van Rivierwaterbedrijven
SodM	Staatstoezicht op de Mijnen
STRONG	Structuurvisie Ondergrond
UvW	Unie van Waterschappen
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Wob	Wet openbaarheid van bestuur

Jaarrekening 2017

Balans

per 31 december 2017 (na verwerking voorstel resultaatbestemming); luidend in euro's

Activa	31-12-2017	31-12-2016
Materiële Vaste Activa		
Hard- en software 3 jaar	13.646	23.013
Hard- en software 5 jaar	30.994	40.063
Kantoorinventaris	170.852	183.911
Aanpassing gebouw	17.346	2.849
Totaal Materiële Vaste Activa	232.838	249.836
Financiële Vaste Activa		
Obligaties en Overige effecten	250.750	250.750
Totaal Financiële Vaste Activa	250.750	250.750
Plottende Activa		
Debiteuren	32.297	130.937
Overige vorderingen	130.618	115.417
Overlopende activa	165.661	228.624
Liquide middelen en spaartegoeden	11.857.559	12.093.965
Totaal Plottende Activa	12.186.135	12.568.943
Totaal Activa	12.669.723	13.069.529

Passiva	31-12-2017	31-12-2016
Eigen Vermogen		
Verenigingskapitaal	226.890	226.890
Algemene reserve	1.965.857	1.965.857
Bestemmingsreserves	9.000.000	9.500.000
Totaal Eigen Vermogen	11.192.747	11.692.747
Kortlopende Schulden		
Crediteuren	88.331	185.464
Belastingen en premies sociale verzekeringen	86.998	92.473
Overlopende passiva	1.301.647	1.098.845
Totaal Kortlopende Schulden	1.476.976	1.376.782
Totaal Passiva	12.669.723	13.069.529

Staat van baten en lasten

Met betrekking tot het jaar 2017; luidend in euro's

Baten	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
Contributie Leden	4.310.000	4.310.000	4.310.000
Bijdragen Derden	255.231	222.000	185.570
Baten uit Activiteiten	473	-	59.310
Uit separate heffingen (van Leden & derden)			
Benchmark	75.000	75.000	150.002
Baten uit Overdrachtsactiviteiten	216.819	218.000	204.599
Totaal Baten	4.857.523	4.825.000	4.909.481
Lasten			
Organisatie:			
Personeelskosten	2.570.728	2.574.000	2.431.380
Huisvestingskosten	232.321	263.000	230.344
Kantoorkosten	155.659	180.000	139.954
Bestuurskosten	23.455	50.000	45.971
Projecten, Thema's & Activiteiten	1.310.526	1.542.000	1.354.093
Totaal van Organisatie	4.292.689	4.609.000	4.201.742
Projecten: uit separate heffingen (van Leden & derden):			
Benchmark (NL)	74.833	75.000	150.002
Overdrachtsactiviteiten	251.259	236.000	192.138
uit de reserves			
EWIF (2012 - 2016 / 2016 - 2018)	500.000	500.000	500.000
Sharepoint Portal Services	-	-	-
Totaal Projecten	826.092	811.000	842.140
Totaal Lasten	5.118.781	5.420.000	5.043.882
Resultaat gewone bedrijfsuitoefening	- 261.258	- 595.000	- 134.401
Saldo financiële baten en lasten	95.670	95.000	112.240
Resultaat	- 165.588	- 500.000	- 22.161
Resultaatbestemming:			
Mutatie bestemmingsreserves	500.000	500.000	500.000
Verplichting teruggave resultaat 2016	-	-	- 477.839
Verplichting teruggave resultaat 2017	- 334.412	-	-
	-	-	-

Algemeen

Statutaire zetel Vewin

De Vereniging draagt de naam: Vereniging van waterbedrijven in Nederland, afgekort Vewin. Zij heeft haar statutaire zetel in Rijswijk en is gehuisvest aan de Bezuidenhoutseweg 12 in de gemeente 's-Gravenhage en is opgericht voor onbepaalde tijd. Het verenigingsjaar valt samen met het kalenderjaar.

De activiteiten van Vewin:

Vewin is de brancheorganisatie van de drinkwaterbedrijven in Nederland en heeft ten doel de behartiging van de gezamenlijke belangen van de Leden in (inter)nationale netwerken en het verrichten van al hetgeen daarmee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

De Leden vormen tevens het Bestuur van de Vereniging. Het Bestuur geeft vorm aan en bewaakt de doelstellingen en de koers van de Vereniging, initieert en begeleidt discussies binnen de Vereniging en houdt toezicht op het bureau. Het Bestuur stelt daartoe onder andere stuurgroepen in met een afgebakend beleidsveld, specifieke of generieke opdrachten. De activiteiten vinden taakstellend binnen begrote kaders plaats. De directie legt verantwoording af aan het Bestuur.

Verbonden Partijen:

De Vereniging heeft geen verbonden partijen in de zin van het jaarrekeningrecht.

Valuta:

Alle bedragen in deze jaarrekening luiden in euro's, tenzij anders is vermeld.

Waarderingsgrondslagen

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld met toepassing van de richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij dit bij het betreffende balanshoofd anders wordt vermeld.

Baten en lasten worden toegekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in de Balans en Staat van Baten en Lasten meegenomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs.

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa opgenomen effecten worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, verminderd met transactiekosten en of premie, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Vorderingen en overlopende posten

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen baten en lasten. Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben uitgaande van historische kosten. Lasten worden verantwoord zodra deze voorzienbaar zijn. Baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Pensioenregeling Personeel

Vewin heeft een toegezegde pensioenregeling. Deze regeling wordt gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de `verplichting aan de pensioenuitvoerder`-benadering. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen bestaan naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum. Deze additionele verplichtingen, waaronder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor Vewin en worden in de balans opgenomen in een voorziening.

De waardering van de verplichting is de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om deze per balansdatum af te wikkelen. Indien het effect van de tijds waarde van geld materieel is, wordt de verplichting gewaardeerd tegen contante waarde. Discontering vindt plaats op basis van rentetarieven van hoogwaardige ondernemingsobligaties. Toevoegingen aan en vrijval van de voorziening komen ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten. Ultimo 2017 (en 2016) waren er voor Vewin geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. De stand van de (beleids)dekkingsgraad van het pensioenfonds ABP ultimo december 2017 bedraagt 101,5% (bron: website www.abp.nl 26-1-2018).

Vennootschapsbelasting

De Vereniging is vanwege haar aard niet vennootschapsbelastingplichtig.

Toelichting op de balans

per 31 december 2017

Materiële vaste activa

Het verloop van deze post is als volgt:

	Hard- & Software		Kantoor-inventaris	Aanpassing Gebouw	Totaal
	3 jaar	5 jaar	10 jaar	10 jaar	
Aanschafwaarde per 1-1-2017	85.051	83.763	286.222	3.510	458.546
Investeringen	3.875	7.781	17.947	15.346	44.949
Desinvesteringen	- 8.398	-	-	-	- 8.398
Aanschafwaarde per 31-12-2017	80.528	91.544	304.169	18.856	495.097
Cumulatieve afschrijvingen t/m 2016	62.038	43.700	102.311	661	208.710
Cumulatieve afschrijvingen vervreemde activa	- 8.398	-	-	-	- 8.398
Afschrijvingen in 2017	13.242	16.850	31.006	849	61.947
Cumulatieve afschrijvingen t/m 2017	66.882	60.550	133.317	1.510	262.259
Boekwaarde 31-12-2016	23.013	40.063	183.911	2.849	249.836
Boekwaarde 31-12-2017	13.646	30.994	170.852	17.346	232.838

De afschrijvingstermijnen die gehanteerd zijn, belopen voor:

Hard- en software respectievelijk 3 en 5 jaar.

Kantoorinventaris en aanpassing gebouw 10 jaar.

Financiële vaste activa

31-12-2017 31-12-2016

Obligaties en overige effecten	
Obligaties	250.750 250.750
Het verloop inzake de obligaties, respectievelijk de overige effecten: Obligaties €	
Stand per 1-1-2017	250.750
Aflossing / Verkopen in 2017	-
Correctie waardering	-
Stand per 31 december 2017	250.750

Omschrijving Obligaties	Nominale waarde	Verrijgings-prijs	Markt-/Koers waarde	Waardering ultimo jaar	Einde looptijd	Rente percentage
La Poste	250.000	250.750	303.600	250.750	2023	4,3750%

Toelichting Obligaties:

Het karakter van de beleggingen is risicomijdend. In 2017 werden geen obligaties voortijdig afgelost. De couponrente lag gedurende het jaar boven de vergoeding op langlopende deposito's. De obligaties hebben een resterende looptijd van meer dan 1 jaar. Vewin is voornemens om de obligaties aan te houden tot einde looptijd.

Vlottende activa

31-12-2017 31-12-2016

Debiteuren		
Debiteuren	32.297	130.937
Totaal Debiteuren	32.297	130.937

Ten aanzien van de vorderingen wordt geen voorziening noodzakelijk geacht.

Overige Vorderingen		
Omzetbelasting	130.618	115.417
Totaal Overige Vorderingen	130.618	115.417

Overlopende Activa		
Nog te ontvangen rente	35.947	48.751
Rekening courant Stichting EBC	-	-
Overige overlopende activa	129.714	179.873
Totaal Overlopende Activa	165.661	228.624

De post 'Nog te ontvangen rente' heeft betrekking op de obligaties welke voor een periode van een jaar of langer zijn uitgezet en waarvan de afwikkeling (couponrente ontvangst) in 2018 plaatsvindt. Van het totaal van de overige overlopende activa heeft een bedrag van € 13.835 een resterende looptijd van meer dan 1 jaar.

Liquide middelen		
Kas	381	428
Bank	222.178	233.537
Deposito's en spaartegoeden	11.635.000	11.860.000
Totaal Liquide Middelen	11.857.559	12.093.965

Op dit moment wordt de liquiditeitspositie zoveel mogelijk aangehouden op een spaar-, respectievelijk depositorekening. Vewin heeft met de ING-bank een risicomijdend beleggingsprofiel samengesteld. Bij de Rabobank staat een deposito van € 2,5 mln 10 jaar vast uit. Dit deposito is verpand als garantiestelling voor de financiering van de KWR-nieuwbouw te Nieuwegein. De rente op dit deposito, met ingangsdatum 2 september 2013 en eindigend op 2 september 2023, bedraagt 3,2% op jaarbasis. Vewin heeft de bovenstaande ter beschikking staande middelen conform de regels van het Treasurystatuut beheerd.

Eigen vermogen

	Saldo per 1-1-2017	Aanpassing reserves 2017	Voorstel Resultaat bestemming	Saldo per 31-12-2017
Verenigingskapitaal	226.890	-	-	226.890
Algemene Reserve	1.965.857	-	-	1.965.857
	2.192.747	-	-	2.192.747
Bestemmingsreserves:				
Ontslagregelingen	2.600.000	-	-	2.600.000
Afkoop exploitatieverplichtingen	1.400.000	-	-	1.400.000
Huisvesting	600.000	-	-	600.000
Advocaat & Proceskosten	300.000	-	-	300.000
Sharepoint Portal Services	100.000	-	-	100.000
Branchecampagne	1.000.000	-	-	1.000.000
EWIF 2012 - 2016 / 2016 - 2018	1.000.000	-	- 500.000	500.000
KWR garantstelling	2.500.000	-	-	2.500.000
Totaal bestemmingsreserves	9.500.000	-	- 500.000	9.000.000
Verplichting teruggave contributie 2017-2019	-	-	334.412	
Totaal Eigen Vermogen	11.692.747	-		11.192.747

In de bestemmingsreserves worden bedragen opgenomen waaraan een specifieke bestemming door het Bestuur is gegeven.

Bestemmingsreserve Ontslagregelingen:

De hoogte van het saldo van de Bestemmingsreserve Ontslagregelingen is ultimo 2014 gezien tegen het licht van de in de wet en CAO opgenomen regelingen bij ontslag (individueel en collectief). Ter bepaling van de omvang die een dergelijke reserve zou moeten hebben, is gekeken naar de omvang, diensttijd en leeftijd van het personeelsbestand en de in de wet respectievelijk de CAO opgenomen bepalingen omtrent het toekennen van uitkeringen bij reorganisatie en of ontslag. Vewin is eigenrisicodragers voor wat betreft de WW uitkeringen. Tevens wordt rekening gehouden met bijkomende financiële aspecten rond individueel en collectief ontslag. Herberekening ultimo 2016 geeft geen lagere uitkomsten ten opzichte van de hoogte van deze reserve (€ 2,6 mln).

Bestemmingsreserve Afkoop exploitatieverplichtingen:

Dit betreft de in 2014 becijferde afkoop van niet persoonsgebonden exploitatieverplichtingen van Vewin, waarbij als uitgangspunt de exploitatie van Vewin geldt voor zowel de organisatorische lasten alsmede de lasten uit activiteiten en thema's. Er is geen aanpassing noodzakelijk.

Bestemmingsreserve Huisvesting:

Ultimo 2014 zijn de eenmalige lasten bepaald die Vewin moet maken om het kantoor op een nieuwe gehuurde locatie opnieuw op te starten en in te richten. Hierbij zijn de herinrichtingskosten van de huisvesting in de Malietoren als uitgangspunt genomen. Er is geen aanpassing noodzakelijk.

Bestemmingsreserve Advocaat- en Proceskosten:

De hoogte van deze reserve is bepaald door de ervaring die is opgedaan met een eerdere procesgang. De omvang is bepaald uitgaande van een doorlooptijd van een procedure van maximaal 3 jaar.

Bestemmingsreserve Sharepoint Portal Services:

In 2007 werd een start gemaakt met het op een interactieve wijze communiceren met de Leden en stakeholders. Hiertoe is Microsoft SharePoint Portal Services ingericht tot een multimedianeetwerk (symbiose van internet/intranet/website), dat deze werkwijze mogelijk maakt. In 2014 en 2015 lag de focus op de verbetering van de functionele inhoud binnen Sharepoint (opschoonacties). De komende jaren zal worden gekeken naar verdere noodzakelijke actualisering van deze wijze van communiceren met de Leden.

Bestemmingsreserve Branchecampagne:

Het restant van de reserve ten behoeve van de Branchecampagne, die met ingang van het begrotingsjaar 2007 beschikbaar was voor jaarlijkse campagnes, bedroeg ultimo 2011 € 509.614. Ultimo 2014 is besloten om de middelen beschikbaar te houden voor een toekomstige mediacampagne en of activiteiten ten behoeve van de sector. Een gedegen sectorcampagne vraagt op basis van opgedane ervaringen in het verleden om een eerste investering van circa € 750.000 en een follow-up van € 250.000 welke de effectiviteit van de gedane inzet verder verhoogt.

Bestemmingsreserve EWIF 2012 - 2016 / 2016 - 2018:

Het Bestuur heeft in 2011 besloten € 2,5 mln te reserveren voor de vormgeving van een Europese samenwerking tussen Vewin en KWR middels het European Water Innovation Fund (EWIF 2012 - 2016). De middelen komen uit de daartoe gevormde bestemmingsreserve van Vewin (jaarlijks maximaal € 500.000). De activiteiten zijn verlengd tot ultimo 2018, hiervoor is in 2015 € 1.250.000 aan de bestemmingsreserve toegevoegd.

Bestemmingsreserve KWR garantstelling:

Sinds 2 september 2013 staat Vewin garant voor de financiering van de nieuwbouw van KWR te Nieuwegein. Hiertoe is een tienjarig deposito bij de Rabobank ondergebracht groot € 2,5 mln tegen 3,2% per jaar, eindigend op 2 september 2023.

Kortlopende schulden

31-12-2017 31-12-2016

Crediteuren		
Crediteuren	88.331	185.464
Totaal Crediteuren	88.331	185.464
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonbelasting	86.998	92.473
Totaal Belastingen en premies sociale verzekeringen	86.998	92.473
Overlopende Passiva		
Niet opgenomen vakantieverlof	74.972	63.340
Niet opgenomen IB-uren	373.572	327.336
Te betalen / vooruit ontvangen posten	26.853	27.282
Restitutie resultaat 2017-2019 en 2016-2018	812.252	667.129
Nog te betalen Vakantietoelage (FAB/reconstructie)	13.998	13.758
Totaal Overlopende Passiva	1.301.647	1.098.845

Niet opgenomen vakantieverlof en IB-uren

Het niet opgenomen vakantieverlof per 31 december 2017 bedroeg 1.257 uren (ultimo 2016; 994 uur). De niet opgenomen uren hebben betrekking op de jaren 2014 tot en met 2017 en alle zijn bovenwettelijke uren en worden als kortlopend beschouwd. De waarde van de reservering stijgt als gevolg van de gestegen salarissen. Het saldo van het niet opgenomen Inzetbaarheidsbudget (IB uren) per 31 december 2017 bedroeg 6.672 uur (ultimo 2016; 5.732 uur).

Deze uren worden jaarlijks conform de CAO toegekend en mogen van jaar tot jaar worden meegenomen. Ze dienen de inzetbaarheid van de medewerker op enig moment in de toekomst te ondersteunen.

Restitutie resultaat 2016-2018 en 2017-2019

Ultimo 2014 is besloten om het vermogen van Vewin niet verder te laten groeien. Hiertoe worden de positieve saldi van Vewin aan de Leden gerestitueerd via de contributieheffing. Het resultaat van 2016 is daarom als (kortlopende) schuld opgenomen in de balans en is inmiddels via de contributieheffing 2018 teruggegeven. Per balansdatum is het resultaat over het lopende boekjaar 2017 eveneens als (terugbetalings)verplichting opgenomen. Dit saldo zal worden verrekend met de contributieheffing 2019. Dit met de aantekening dat de Ledenvergadering op 14 december 2017 heeft besloten, dat dit saldo zo nodig gedeeltelijk kan worden gebruikt in 2018 voor het opstellen van een strategische agenda voor de drinkwatersector.

Niet in de balans opgenomen regelingen

Leaseauto's:

Vanaf 2000 maakt Vewin gebruik van operationele lease-overeenkomsten. Deze overeenkomsten scheppen gedurende de leaseperiode van de auto's verplichtingen voor Vewin die niet uit de Balans blijken. Op 31 december 2017 beschikte Vewin over 4 bedrijfsauto's in operational lease met een totale verplichting van € 91.182 (2016 € 98.529). De verplichtingen van de lopende contracten komen achtereenvolgens uit op € 36.957 voor 2018, € 29.091 voor 2019 en € 25.134 voor 2020. De meerjarige verplichtingen hebben een looptijd korter dan 4 jaar.

Huurverplichting:

Begin 2017 heeft Vewin het huurcontract van haar kantoor in de Malietoren aan de Bezuidenhoutseweg te Den Haag verlengd. Met de verhuurder VNO-NCW is een huurcontract voor de periode van 4 jaar en 7 maanden gesloten tot 31 december 2021. In december 2021 kan pas bekeken worden tegen welke voorwaarden het huurcontract kan worden verlengd. De jaarhuur voor 2018 bedraagt uitgaande van het contract en de daarin bedongen korting (1 maand korting per vol gehuurd jaar tot en met 2020 en 7/12 maand korting in het laatste jaar 2021) ca € 116.000 (begroot 2018 € 115.000; realisatie 2017 € 105.000). De bijkomende servicelasten met betrekking tot 2018 zullen naar verwachting ca € 69.000 bedragen (realisatie 2017 € 68.000). De meerjarige verplichtingen hebben een looptijd korter dan 5 jaar (eindigend op 31 december 2021).

Toelichting op de staat van baten en lasten

met betrekking tot 2017

Baten	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
Contributie Leden			
Contributie	4.310.000	4.310.000	4.310.000
Totaal Contributie Leden	4.310.000	4.310.000	4.310.000

Het contributiebedrag voor 2017 is gelijk aan de realisatie 2016. Daarnaast worden sommige activiteiten separaat met de Leden en of derden afgerekend. Het resultaat over 2015 (€ 189.289) werd aan de Leden teruggeven middels een korting naar rato op de geheven bijdragen 2017.

Bijdragen derden			
Doorberekende kosten Brussel	98.682	66.000	94.315
Doorberekening stichting EBC	154.668	156.000	56.623
Diverse baten	1.881	-	34.632
Totaal Bijdragen Derden	255.231	222.000	185.570

De doorberekende kosten Brussel hebben betrekking op de inzet van mankracht en de huisvestingskosten, die over de exploitatie van Vewin lopen. Deze kosten worden 50:50 gedeeld met de UvW. De doorberekening van de stichting EBC heeft betrekking op de ingehuurde inzet van medewerkers die op de loonlijst van Vewin staan. De diverse baten betreft voornamelijk de terugontvangst inzake een bij het schoonmaakbedrijf geclaimde glasschade.

Baten uit Activiteiten			
Bronnen & Kwaliteit	-	-	58.897
Corporate Communicatie	473	-	413
Overige Opbrengsten uit Activiteiten	-	-	-
Totaal Baten uit Activiteiten	473	-	59.310

De ontvangsten uit hoofde van 'Corporate Communicatie' betreft de opbrengst van een aantal verkochte jubileumspeldjes. Deze activiteit is inmiddels beëindigd.

Baten	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
Baten uit Benchmarks			
Benchmark Nationaal	75.000	75.000	150.002
Totaal Baten uit Benchmarks	75.000	75.000	150.002

De kosten inzake de 'Nationale Benchmark' zijn conform de begroting 2017 binnen de ledenbijdragen opgevangen.

Baten uit Overdrachtsactiviteiten			
Consumentenzaken (SGC)	46.819	48.000	54.598
Natuur, waterwinning en ruimtelijk ordening	20.000	20.000	-
ATA	50.000	50.000	50.000
NHI	100.000	100.000	100.001
Totaal Baten uit Overdrachtsactiviteiten	216.819	218.000	204.599

Vewin berekent de lasten uit hoofde van de 'Geschillencommissie' volledig door aan de veroorzakers. Het betreft zowel de vaste lasten van de commissie als ook de kosten van de behandelde specifieke 'cases'. ATA betreft de bijdrage aan KWR voor de erkende kwaliteitsverklaring voor materialen en chemicaliën. NHI betreft de doorberekening van de kosten van het Nationaal Hydrologisch Instrumentarium aan de Leden van Vewin op basis van het aantal administratieve aansluitingen.

Lasten	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
Personeelskosten			
Salarissen	2.000.815	1.992.000	1.869.013
Premies ABP, SFN en FUR	312.350	300.000	301.166
Premie ziektekostenverzekering	75.343	76.000	77.488
Reis- en verblijfkosten	118.410	148.000	138.656
Studie, symposia, congressen e.d.	14.113	20.000	10.179
Uitbetalingen vakantieverlof	-389	-	- 586
Overige personeelslasten	50.086	38.000	35.464
Totaal Personeelskosten	2.570.728	2.574.000	2.431.380

Aantal FTE's Vewin ultimo 2017 bedraagt 18,1 (ultimo 2016 17,7).

Ultimo 2017 maakte Vewin gebruik van 0,2 FTE aan ZZP'ers (ultimo 2016 bedroeg deze inzet eveneens 0,2 FTE).

Toelichting Personeelskosten:

Het totaal van de post personeelskosten komt nagenoeg uit op het begrote niveau. Op onderdelen zijn er relatief kleine onder- en overschrijdingen waarneembaar. Met name de reis- en verblijfkosten kwamen lager uit dan begroot. De oorzaak moet worden gezocht in lagere dan verwachte leasekosten en minder externe vergaderingen (in totaal circa € 30.000). Ook het budget van de opleidingen werd niet volledig benut (circa € 6.000 lager). De salarislasten stegen licht uit boven het begrote bedrag (circa € 8.000). In vergelijking met 2016 was er sprake van een lichte stijging in het aantal bij Vewin werkzame fte. De overige personeelslasten kwamen als gevolg van de wervingskosten inzake de voorzitterswisseling hoger uit (€ 12.000). De pensioenlasten bleken licht hoger uit te komen dan vooraf begroot (€12.000). Premie aanpassingen zijn vaak pas na de vaststelling van de Vewin-begroting bekend.

De gezamenlijke inzet in Brussel is op 50:50 basis en wordt wederzijds verrekend tussen Vewin en de Unie van Waterschappen (zie onderdeel Baten).

Huisvestingskosten			
Huur	105.025	125.000	103.992
Servicekosten	68.436	75.000	68.458
Huisvesting Brussel	58.860	63.000	57.894
Totaal Huisvestingskosten	232.321	263.000	230.344

Toelichting Huisvestingskosten:

De huisvestingslasten zijn in totaliteit circa € 30.000 lager dan begroot. In de begrote huurlasten werd rekening gehouden met het wegvallen van de bedongen huurkorting. Deze korting kon op een lager niveau nog worden voortgezet, hetgeen voor 2017 resulteerde in € 20.000 lagere huurlasten. De servicekosten bleven onder het begrote niveau (€ 7.000). De huisvestingskosten 'Brussel' worden voor 50% doorberekend aan de Unie van Waterschappen (circa € 29.000, op basis van vier kwartalen; zie de Baten).

Lasten	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
Kantoorkosten			
Afschrijvingen	61.948	70.000	67.614
Kantoorbehoeften	5.502	10.000	6.549
Kosten verzekeringen	18.377	25.000	10.281
Drukwerk & porti e.d.	7.844	10.000	3.927
Telefoon en dataverkeer	21.695	25.000	21.747
Controle van de jaarrekening	15.565	15.000	15.780
Overige uitgaven	24.727	25.000	14.056
Totaal Kantoorkosten	155.659	180.000	139.954

Toelichting Kantoorkosten:

De totale kantoorkosten blijven € 24.000 onder het begrote bedrag voor 2017.

Op bijna alle onderdelen bleven de uitgaven onder de begrote bedragen. Bij de afschrijvingslasten inzake automatisering kon door het uitstellen van vervangingen, dankzij het up to date brengen van enkele kritische onderdelen, een lager uitgavenniveau worden gerealiseerd. Tevens waren minder uitgaven nodig op het gebied van kantoorbehoeften. Verwachte stijgingen op het gebied van verzekeringen bleven ruim binnen de de begrote kaders. Porti en drukwerk namen toe, maar bleven net als de kosten van telefoon en dataverkeer binnen het begrote bedrag voor 2017. De controlekosten waren in lijn met de begroting 2017. De overige uitgaven waarin begrepen de kosten van licenties, stegen conform de verwachting, maar bleven eveneens in totaal onder het begrote bedrag.

Bestuurskosten			
Bestuurskosten	23.455	50.000	45.971
Totaal Bestuurskosten	23.455	50.000	45.971

De bestuurskosten betreffen naast de bezoldiging van de voorzitter tevens de kosten van de bestuursvergaderingen. De afname ten opzichte van 2016 is het gevolg van het vertrek van de voorzitter in augustus. De vacature kon eerst pas begin 2018 worden ingevuld. Daarnaast waren er minder bestuurlijke activiteiten en bijeenkomsten dan in 2016.

Projecten, Thema's & Activiteiten	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
Stuurgroepen			
Bronnen & Kwaliteit	289.114	271.000	197.737
Bodem & Infrastructuur	232.673	299.000	267.031
Beveiliging & Crisismanagement	47.242	85.000	32.712
Doelmatigheid & Transparantie	97.135	139.000	157.134
BTO	102.387	105.000	101.223
Overig			
Communicatie	416.502	441.000	436.417
Internationaal	71.211	122.000	98.423
Overige lasten uit activiteiten	54.262	80.000	63.416
Activiteiten gefinancierd uit contributieheffing	1.310.526	1.542.000	1.354.093
Benchmarks			
Benchmark (NL)	74.833	75.000	150.002
Overdrachtsactiviteiten			
Watermeters	37.690	38.000	37.540
Consumentenzaken (SGC)	46.819	48.000	54.598
ATA	55.000	50.000	50.000
NHI (KWR)	111.750	100.000	50.000
Uit de Reserves			
EWIF (2012 - 2016 en 2016 - 2018)	500.000	500.000	500.000
Kosten Sharepoint Portal Services	-	-	-
Activiteiten gefinancierd dmv separate heffing / derden	826.092	811.000	842.140
Totaal Lasten Projecten, Thema's & Activiteiten	2.136.618	2.353.000	2.196.233

Toelichting Lasten uit Activiteiten:

Vewin zet telkenjare in op zoveel mogelijk effectiviteit en efficiëntcy. Zo ook in 2017. Meer gebruik maken van de expertise van Leden en derden werkt door in het beheersen van de kosten. In 2017 werd een volgende tranche inzake activiteiten in het kader van EWIF uitgerold, hetgeen een omvang heeft van € 500.000 op jaarbasis. Conform de afspraken vinden de activiteiten onder volledige regie van KWR plaats.

Bij de behandeling van de begroting 2016 werd in december 2015 besloten om deze activiteit te verlengen tot einde 2018. Hiertoe is de bestemmingsreserve EWIF ten laste van de Algemene Reserve van Vewin destijds verhoogd met € 1.250.000.

De bijdrage in het kader van NHI en ATA is via de contributies geïnd bij de Leden van Vewin en aan KWR doorgesluisd.

Op de overige activiteiten welke veelal via de stuurgroepen worden uitgevoerd en planmatig vanuit de contourennota zijn bepaald, zijn er zowel over- als onderschrijdingen verantwoord. De actualiteit bepaalt veelal de accenten in de uitvoering en daarmee uiteindelijk het kostenniveau van de projectmatige activiteiten. Tegenover de overschrijving van de kosten van de stuurgroep 'Bronnen & Kwaliteit' (€ 18.000) staan grotere onderschrijdingen bij de andere stuurgroepen (in totaal circa € 173.000 lager dan begroot).

Voor alle projectmatige activiteiten gezamenlijk bezien, blijft Vewin binnen de voor 2017 gestelde kaders.

Saldo Financiële Baten en Lasten	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
Rentebaten	95.641	95.000	112.206
Overige (financiële) Baten	29	-	34
Totaal Financiële Baten	95.670	95.000	112.240
Rentelasten	-	-	-
Totaal Financiële Lasten	-	-	-
Saldo Financiële Baten en Lasten	95.670	95.000	112.240

De rentecurve daalde in 2017 geleidelijk naar 0% op de zakelijke rekeningen.

De interest baten worden bijna volledig bepaald door een beperkte hoeveelheid (circa € 250.000) aan uitstaande hoogrentende obligaties (4,375% op jaarbasis), die tot het einde van de looptijd zullen worden aangehouden en het daarnaast bij de Rabobank afgesloten 10 jarig deposito (€ 2,5 mln à 3,2% op jaarbasis). De garantstelling ten behoeve van KWR-financiering heeft een looptijd van 10 jaar (september 2013 - september 2023).

Ondertekening van de jaarrekening

's-Gravenhage, juni 2018

Bestuur Vewin

P.A.C.M. van der Velden (voorzitter)

drs. G.J. van Nuland, directeur Brabant Water NV (vice-voorzitter)

mr. J.L. Cuperus, directeur PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland

R. Doedel, directeur NV Waterleiding Maatschappij Limburg

drs. W.M.E. Drossaert, algemeen directeur Dunea

drs. J.J. Hannema, voorzitter directie Vitens

ir. L.J.W. Hendriks, directeur WMD Drinkwater BV

ir. R.R. Kruize, algemeen directeur Waternet

prof. dr. ir. W.G.J. van der Meer, algemeen directeur Oasen

ir. A.M. Ottolini, directeur Evides NV

mr. R.A.M. Zwart, directeur NV Waterbedrijf Groningen

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

Statutaire bepaling Resultaatbestemming

De statuten bevatten geen voorschriften omtrent de resultaatbestemming.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2016

De jaarrekening 2016 is vastgesteld in de algemene ledenvergadering gehouden op 8 juni 2017. In de bestuursvergadering van 11 december 2014 is besloten het resultaat terug te geven aan de Leden via de contributieheffing.

Het door het Bestuur vastgestelde resultaat 2016 is inmiddels met de contributieheffing 2018 verrekend.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2017

Resultaat	- 165.588
Saldo boekjaar 2017	- 165.588
Toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsreserves	
Onttrekking Bestemmingsreserve EWIF	500.000
Mutatie bestemmingsreserves	500.000
Verplichting teruggave resultaat 2017 in 2019	334.412

Het Bestuur heeft in 2011 besloten voor de periode van 5 jaar (2012-2016) een bestemmingsreserve ten laste van het vermogen van Vewin in te stellen. Het betreft EWIF ten behoeve van projecten welke door KWR worden uitgevoerd. Op basis van een jaarlijkse verantwoording wordt de subsidie met een maximum van € 0,5 mln per jaar aan KWR uitbetaald. Als gevolg van het bestuursbesluit werd een bestemmingsreserve van € 2,5 mln gevormd. In de december vergadering van 2015 is besloten om de EWIFactiviteiten te verlengen tot einde 2018. Hiertoe is € 1,25 mln onttrokken aan de Algemene Reserve van Vewin.

Overeenkomstig het besluit genomen in de bestuursvergadering d.d. 11 december 2014 zijn de vermogensbestanddelen van Vewin qua omvang en samenstelling opnieuw vastgesteld. Voor een aantal van deze reserves geldt nu een bepaalde genormeerde omvang en gebeurtenis welke een eventuele vrijval bij een zich voordoende situatie bepaalt.

Het resultaat van de bedrijfsvoering 2017 zal worden verrekend met de contributieheffing van 2019. Dit met de aantekening dat de Ledenvergadering op 14 december 2017 heeft besloten dat dit saldo zo nodig gedeeltelijk kan worden gebruikt in 2018 voor het opstellen van een strategische agenda voor de drinkwatersector.

De mutaties van de bestemmingsreserve(s) welke afhankelijk zijn van een jaarlijkse vrijval, zoals EWIF zullen worden onttrokken aan de betreffende bestemmingsreserve. Voor 2017 betreft dit de bestemmingsreserve EWIF met een vrijval ter grootte van € 500.000.

De bovenstaande mutaties zijn reeds verwerkt in het resultaat en het gepresenteerde vermogen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de Vereniging of op de financiële resultaten van de Vereniging.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van de Vereniging van Waterbedrijven in Nederland

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van de Vereniging van Waterbedrijven in Nederland (Vewin) te Den Haag gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Vereniging van Waterbedrijven in Nederland op 31 december 2017 en van het resultaat over de periode 2017 in overeenstemming met RJ 640 Organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Vereniging van Waterbedrijven in Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ 640 "Organisaties zonder winststreven" vereist is.

www.astriumaccountants.nl

Edelegatstraat 57
2718 SX Zoetermeer
info@astriumaccountants.nl

Tel: (079) 36 23 613
Fax: (079) 36 15 777
IBAN NL6184B00156363151
BTW nr. NL821493796B01
KVK: 01166534

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ 640 "Organisaties zonder winststreven".

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 640 Organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.
Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten.
Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbeekken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

ZOETERMEER, 8 juni 2018

Astrium Accountants B.V.

Was getekend,

Drs. N.E. Lansbergen RA EMITA RE

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 12
Den Haag

Postadres

Postbus 90611
2509 LP Den Haag
Telefoon (070) 349 08 50
E-mail info@vewin.nl
Website www.vewin.nl

© Vewin, Den Haag

Eindredactie en coördinatie

Vewin

Grafisch ontwerp en visuals

OPZET, Santpoort-Zuid

Fotografie

Drinkwaterbedrijven
Tom Pilzecker Fotografie
Stockfotografie
Vewin
Karin Oppelland

